

Interview met Catherine Lalumière: het Akkoord van Schengen (Parijs, 17 mei 2006)

Source: Interview de Catherine Lalumière / CATHERINE LALUMIÈRE, Étienne Deschamps, prise de vue : François Fabert.- Paris: CVCE [Prod.], 17.05.2006. CVCE, Sanem. - VIDEO (00:07:52, Couleur, Son original).

Copyright: (c) Translation Centre Virtuel de la Connaissance sur l'Europe (CVCE)
All rights of reproduction, of public communication, of adaptation, of distribution or of dissemination via Internet, internal network or any other means are strictly reserved in all countries.
Consult the legal notice and the terms and conditions of use regarding this site.

URL:
http://www.cvce.eu/obj/interview_met_catherine_lalumiere_het_akkoord_van_schengen_parijs_17_mei_2006-nl-d0936e2b-9aaa-4e75-8a9e-5d985d4a7d43.html

Last updated: 05/07/2016

Interview met Catherine Lalumière: het Akkoord van Schengen (Parijs, 17 mei 2006)

[Catherine Lalumière] In feite waren al deze maatregelen om het oversteken van de grenzen door personen, fysieke personen, te vergemakkelijken, maatregelen die de President van de Republiek François Mitterrand met aandrang had verzocht... Hij had duidelijk begrepen dat dit oversteken van de grenzen concrete maatregelen voorstelde. De grenzen zonder formaliteiten, zonder controles, enz. kunnen oversteken, zou een pluspunt zijn ten voordele van Europa. Hij was er dus zeer aan gehecht.

Maar bij het Ministerie van Binnenlandse zaken werd daar anders over gedacht. En dit herinner ik me goed – vooral met betrekking tot Schengen, maar ook voor het paspoort – al die negatieve argumenten die de ambtenaren van Binnenlandse zaken hadden aangevoerd. Ik herinner mij, tijdens de onderhandelingen die aan Schengen voorafgingen, moest ik op een dag met de trein naar, ik weet niet meer of het Luxemburg of Brussel was..., absoluut niet comfortabel, zeker geen TGV of Thalys, enz., die bestonden toen nog niet, gewoon een trein. Daar zat ik dus met de leden van mijn kabinet en de ambtenaren van Binnenlandse zaken. Tijdens de hele reis hebben ze getracht mijn geestdrift te bekoelen om het akkoord te sluiten. Zij zeiden: “Beseft u dan niet dat het onmogelijk zal zijn om zus te controleren, of zo te controleren...”, nou ja, enz., enz. Ik moest wel naar hen luisteren, maar anderzijds had ik de impuls van het Elysée en ook mijn eigen overtuigingen. Ik zei dan: “ja, uiteraard zal dat de zaken bemoeilijken, maar wij kunnen niet ad vitam aeternam met die grenscontroles blijven zitten die toch uit de tijd zijn.”

U kunt zich niet voorstellen hoe fel de tegenstand was. Zonder rekening te houden met de weerstand, via de douane, van het Ministerie van Economie en van Financiën. Want wat de douanebeambten betrof, uiteraard was het hun werk en hun broodwinning die op het spel stonden. Vanuit die hoek kwam dus ook veel weerstand.

Dus deze twee dossiers, die ik verbind, Schengen en het Europees paspoort, hebben dus bij de besturen op een felle weerstand gestuit. Was er dan geen steun van de bevolking? Niet echt, omdat de mensen niet beseften hoe gemakkelijk en aangenaam het zou zijn om deze grenscontroles af te schaffen. De mensen waren er wel voor, maar ze waren niet echt...

[Étienne Deschamps] ... enthousiast, fervent...

[Catherine Lalumière] Een politieke wil was nodig. Aan het hoofd van de Staat bestond deze politieke wil. En dan waren er die ambtenaren die echt heel, heel...

[Étienne Deschamps] Die gegronde redenen hadden, a priori, om geen akkoord te sluiten en te ondertekenen.

[Catherine Lalumière] Inderdaad, en dan zeggen: “Dat is onmogelijk, u beseft niet, dat zal vreselijke gevolgen hebben, wij zullen het ons beklagen...” Kortom, alles en nog wat...

[Étienne Deschamps] En hoe legt u uit dat dit akkoord – het Akkoord van Schengen – dat u in 1985 hebt ondertekend – buiten het communautair kader werd onderhandeld en gesloten ?

[Catherine Lalumière] Welnu, de weerstand waarover ik het daarnet had, kwam niet alleen van de Fransen. De weerstand kwam uit verschillende landen, en op een bepaald moment stonden wij voor de volgende situatie: Als wij een akkoord wilden, kon dat niet met alle partijen, want wij wisten dat sommige landen er niet mee instemden. Het akkoord was niet rijp? Wij hebben toen als volgt beslist “wij sluiten een gedeeltelijk akkoord tussen de landen die dat willen”.

En de politieke wil, dat is ook te zeggen: “Uiteraard is dit niet de ideale oplossing, uiteraard zou een akkoord op communautair niveau beter zijn, maar het is beter met slechts enkelen te starten dan helemaal niets te doen”. Wij zijn dus bijeengekomen en op een vrij folkloristische wijze... Dit akkoord van Schengen, ik denk

dat veel mensen zich afvragen “waarom Schengen?”. Welnu, Schengen is een klein dorpje, een heel klein dorpje. En zelfs de ondertekening vond niet op het dorpsplein plaats, dit gebeurde op een woonboot op het water.

En waarom dit alles? Luxemburg had toen het voorzitterschap dat maar net van start ging, het betrof het voorzitterschap van het tweede halfjaar 1985. De Luxemburgers vonden dat dit, niet-communautair, gedeeltelijk akkoord op een symbolische plaats, aan de grens van drie landen moest worden ondertekend: Luxemburg, Duitsland en Frankrijk. En in dit kleine dorpje van Schengen, is er een samenloop van rivieren waar de grenzen elkaar praktisch raken. Vandaar dat ze ons op het water hebben gezet, zodanig dat het een beetje... ik zou het niet extraterritoriaal noemen, maar toch symbolisch, op deze woonboot waar het trouwens snikheet was. Het was juni, het weer was prachtig en warm, wij hebben een lekkere maaltijd genoten, wij waren inderdaad wat klam van het zweet, en op deze symbolische plek werd het akkoord van Schengen ondertekend.

Deze pittoreske herinnering, die wat weg had van een “uitstapje op het platteland” – iedereen was er en de ondertekenaars waren gelukkig – was een stap vooruit. Maar wij – of althans ik – hadden de gevolgen van Schengen niet echt overwogen. Wat wel duidelijk was voor ons, was de vooruitgang, de openstelling van de grenzen, de afschaffing van de controles. Dat aspect hadden wij duidelijk voor ogen gehad bij de onderhandelingen en de ondertekening.

Wat wij echter over het hoofd hebben gezien, was het feit dat Schengen een vesting kon worden. Zie maar vandaag, de grenzen van Schengen worden door derde landen gezien als de grenzen van een vesting. En dat was niet de bedoeling van de ondertekenaars. de bedoeling was openstelling, openstelling, openstelling, een vooruitgang in de openstelling. Het aspect van een schutting ten opzichte van derde landen, van immigranten, van personen die de vesting willen binnenkomen, hadden wij niet overwogen. Dat was zeker niet onze bedoeling.